Pavel Babáček

než kejkal dokejkal

Pavel Babáček

NEŽ HEJKAL DOHEJKAL

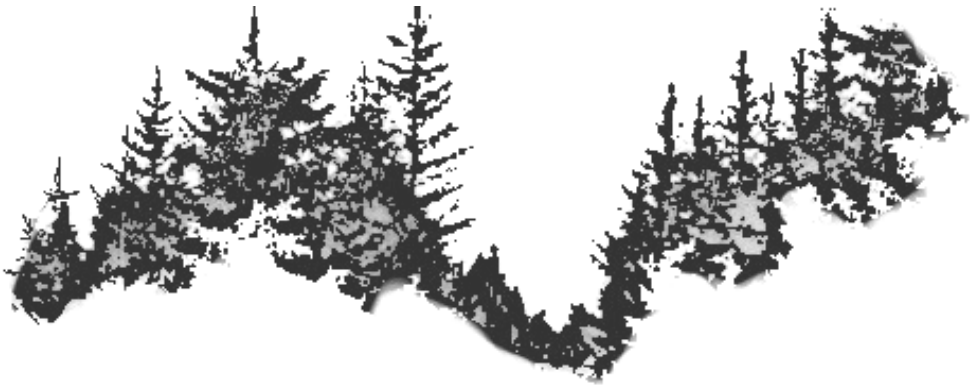

1

Léto se toho roku drželo statečně a dlouho, leč podzim se nakonec ke slovu přeci jen dostal. Říjen obarvil stromům listy na duhovo a šel ještě za tepla spát.

Pan listopad je vašnosta odjakživa zasmušilý a své pověsti nezůstal dlužen.

Na boromírské hvozdy se sluníčko juklo jen občas, a vždy pouze na chvilku.

Deštivost, mlhavost a vlhkochlad se vkrádali jak podloudníci do stinného lesa.

Hejkal Brmbalík nohou rozhrnul zpola uschlý vřes, zvrátil hlavu a snažil se pohledem proniknout skrz koruny borovic.

„Slunce, koukám, dnes svítí nad jiným lesem," pak sjel pohledem k zemi, „a my se tu společně s vřesem třesem."

Najednou zpozorněl a shýbl se.

„Jejda, tys, kamaráde," oslovil křovíčko, „vřes bílý. Jsi vzácný… prý plný magické síly. No to si tě budu muset vzít. Zkusím tě vyměnit za nějakou medicínu. Inu, mám slabý hlas, zas mí zní nějak dutě. Promiň, ale vytrhnu tě."

Jak polohlasem prohlásil, tak i učinil.

Brmbalík na potíže s hlasem trpěl už od raného mládí.

Ve škole pro hejkaly (jistě, i oni musí do školy) byl nejhorší v křiku. A to je přitom hlavní předmět.

Dobře vyškoleného hejkala totiž zdobí umění zahulákat, zahalekat či zařvat tak, že každý posluchač ztuhne na místě jako prudce ochlazený vosk.

Brmbalík takhle zakřičet nedokázal. Ne, že by nebyl vůbec slyšet, jenomže…

I dle spolužáků, i podle učitelského sboru nehejkal, nehalekal, nýbrž brmbalíkal.

Ano, tak mu to říkali. Má prý moc melodický hlas.

Školáci se mu posmívali krzevá tu melodičnost a posílali ho do vedlejší třídy k vílám. Tam se prý uplatní.

Když jako nejhorší z ročníku školu dokončil, byl odeslán ke službě do boromírského lesa, kde prý starobylému hejkalskému pokolení nadělá nejméně ostudy.

A to byla pravda. V boromírském lese se lidé objevovali jen vzácně a místní čarovná společnost si na Brmbalíka rychle zvykla.

2

Hejkal s tornou plnou bílého vřesu mířil k jeskyni čaroděje Hromďase, vládce zdejších hvozdů. Chtěl nález směnit za nějaký lék, po kterém by mu zdrsněl hlas. Protože Brmbalík neměl v úmyslu se vzdát svého údělu.

Chtěl dokázat sám sobě a celému světu, že je hejkal, jak se patří. Jednou zakřičí tak, že se na své pouti možná na chvilku zastaví i slunce na obloze. Alespoň jednou…

Jeskyně čaroděje Hromďase byla zavřená na petlici a na klepání nikdo neotvíral. Brmbalík nejistě prošel okolí, ale nikde nikoho neviděl. Nakonec se odhodlal a na dřevo mohutně zabušil pěstí.

Zaslechl jakési slabé zaškrábání, a tak přiložil na dveře ucho, aby lépe slyšel.

„Jenom hulvát bouchá do vrat! Jde to lépe, když se klepe.“ Ozvalo se za ním hlasitě.

Hejkal sebou trhnul, až si trochu odřel boltec.

Za ním stál malý seschlý mužík s kůží jakoby očouzenou od svíčky. Všem v lese byl znám jakožto rarach Knofaus. Pomocník a služebník čaroděje a jeho rodiny.

„Hledám zase po čase čaroděje Hromďase. Zaklepal jsem a nic, tak jsem za to vzal víc."

„Dobrá, ale máš smůlu, holenku. Je venku. Všichni odletěli a vrátí se až po neděli. Já je tu vždycky střídám, a než se vrátí, tak to hlídám."

Brmbalík smutně svěsil hlavu a dlouze vzdychl.

„Nač tolik beznaděje? Něco jsi potřeboval od našeho čaroděje? Sám bych ti nestačil?"

Hejkal se útrpně podíval na Knofause. „Nezlob se, hlídači, ale… Co může vědět rarach o lektvarech a čárách? Jde mi o hlas. Chtěl jsem, aby mi pan Hromďas nebo jeho paní čarodějka Margéba namíchali co je potřeba, aby mi zesílil."

„Nezmýlil ses? Proč? Slyším hlas vyloženě zvučný. Skoro bych řekl, že je plnotučný…!"

„Jenomže nejsem zrovna hlučný. Nedokážu po našem zahejkat a už mě začíná s… a už mě začíná štvát, že neumím po hejkalsku řvát. Na oplátku nesu tornu bílého vřesu."

Knofausovi zasvítilo v očích. Jako každý rarach totiž strašně rád vyměňoval, obchodoval, dohadoval a dražil.

„Poslouchej mě, hejkale… mé znalosti jsou nemalé, co se týká bylinek. Znám dobře jejich účinek a uděláš dobrý počinek, když se svěříš do mé péče."

Brmbalík na něj hleděl nedůvěřivě, ale pak si řekl, že nikdo jiný tu není, tak co už může ztratit.

„Hlavně abych nakonec nebrečel, neskučel, nebo nedostal křeče!" Prohlásil a pobídl raracha, ať tedy koná.

3

„Tak koukej… tohle je šalvěj, tady mám řezanku z heřmánku, pár lístků proslulé levandule, divoká cibule, řepík – plná lžíce…

a nakonec jehličí z borovice."

Jak Knofaus mluvil, vytahoval s porůzných kapes pytlíčky a váčky a odsypával z nich hejkalovi do dlaní. Jen pro jehličí se natáhl k mladé borovičce.

Nakonec odkudsi vykouzlil hliněný hrnek a přešel ke vchodu s petlicí.

Hromďasova rodina měla před jeskyní sud na dešťovou vodu. Z něho si rarach nabral do hrnku a pobídl Brmbalíka, aby do něj vsypal obsah dlaní. Knofaus potom vytáhl ještě jeden váček a z něho přihodil malou špetku do směsi.

Pak vzal hrnek mezi prsty, soustředil na něj svůj zrak, a za chvilku v něm začalo bublat.

Hejkal fascinovaně hleděl do bublající vody, ze které se linula pára, a tak mu uniklo, že se rarach vůbec nepohnul.

Hladina v hliněném hrnku se začala zvolna uklidňovat, ale Knofaus ho dál držel nepohnutě v prstech.

Vypadal, jako by spal s otevřenýma očima.

Brmbalík mu zamával rukou před obličejem, opatrně mu hejkl do ucha, ale nic se nestalo.

„Hm," prohlásil polohlasně, „jakoby nechtěně zdřevěněl."

Pak do něj drbnul. „Knofausi, já se zjevím. Nevím, jestli spíš, nebo bdíš. Oči máš otevřené, byť trochu zamlžené, a byliny jsou už samo sebou uvařené. Tak co je s tebou?!!" A drbnul do něj s větší silou.

Tím drbnutím se stalo, že trocha uvařené směsi šplíchla rarachovi na prsty. Ten sebou škubnul, ale hrnek v prstech udržel.

„Jáůů, co děláš, hejkadlo? Pálí to a málem mi to upadlo. Nemůžeš do mě strkat, chceš snad všechno zvrtat?"

„Ale, když… vypadalo to, že spíš." Bránil se nesměle Brmbalík.

„Já a spát? Slyšel jsi mě snad zachrápat? Jistě že ne, ty joudo z hejkalího plemene."

A s tím podal Brmbalíkovi hrnek. „Ne, aby ses napil mého lektvaru. Jen se nadýchej výparů. Každopádně… zhluboka a pořádně."

Hejkal jen pokývl, že rozumí, a opatrně vzal horký nápoj do dlaní.

4

Nahnul se nad kouřící tekutinu a nasál voňavou páru. Pak znovu a pak zase, až se mu zalily oči.

Potom se, když už mu hrdlo skoro hořelo, rozkuckal tak, že upustil hrnek na zem.

Hned se shýbl, aby jej zvedl, ale rarach ho zadržel. „Nech toho, je hotovo. Teď vyzkoušej Knofausovo lék a zjistíš, jestli se mu dá věřit na slovo."

Na udivený pohled dopověděl:

„No nic, naber co nejvíc vzduchu do plic… přišel čas zkusit hlas."

Brmbalík se přikrčil a s hlubokým nádechem se narovnal a vypjal. Když už myslel, že mu praská hrudník, s mohutným vydechnutím strašlivě zařval.

A všechno se zastavilo. Jako by mráz udeřil ve vteřině. Nastalo naprosté ticho.

Boromírský les právě uslyšel mocný hejk od opravdového hejkala.

Brmbalík si ten okamžik vychutnal.

Málem vybuchl radostí, ale ještě se na maličký okamžik zaposlouchal do toho ticha s velkým Té.

Mrkl vzhůru, jestli i slunce… ale bylo listopadově podmračeno. Takže si počká až na vyjasnění, a pak zkusí takhle mocně hejknout zase.

Radostí, jež se mu vlila do žil, začal křepčit na místě a plácat Knofause po zádech.

„Povedlo se to, povedlo. Tohle by žádné budižkničemu nesvedlo. Já jsem se už málem necítil hejkalem, ale ty jsi mě dal do fazóny."

„Snad jsem přežil bez úhony, ještě teď mám v uších zvony." Nepřiměřeně hlasitě hartusil se zalehlým sluchem rarach. „No, je to tvá přirozenost. Tak co… spokojenost, hejkale? Vidím, že se pýchou nadýmáš."

„Na, tady máš," usmál se Brmbalík a podal rarachovi tornu, ve které měl natrhaný vřes.

Ten si ji přehodil přes záda a zeptal se:

„A co bude dál? Jen jsi zahejkal a to je konec?"

„Kdeže konec. Konec to rozhodně není. Vyrazím na Vídrholec a pošlu zprávu na vedení."

„Jen aby to nebyla chyba. Já se šéfům raději vyhýbám. Nadřízení našince nedocení."

„Kmotříčku, nesýčkuj, nejsi mravokárce a radši mi drž všechny palce." Poplácal Knofause po ramenu, podal mu ruku a vydal se na místo, jemuž se říkalo od pradávna Vídrholec, a odkud lesní obyvatelé mohli posílat zprávy větrnou poštou.

5

Vídrholec.

Boromírské hvozdy odjakživa patřily k největším v zemi. A jako každý velký les měl i ten boromírský svůj vlastní Vídrholec.

Téměř vždy šlo o holý kopec bez porostu a sídlo místní větrné rodiny, ale…

V některých lesích se na takovém místě usazovali loupežníci, lapkové a podobná cháska.

To se pak větry, vánky a jejich příbuzní raději přestěhovali do skal.

V Boromírských lesích ale žádní bandité, žádní lupiči nesídlili, anžto tu nebylo koho oloupit.

Skrz vedly pouze tři širší stezky, na které se vešel povoz.

Pohříchu byly jen velmi málo užívané a velice, velice rozbité.

Obchodníci, formani, poslové… prostě většina cestujících lesní masiv objížděla po pěkně upravených cestách, na nichž hlídkovaly patroly knížecích rejtarů.

Tady pobertům pšenka nekvetla.

Brmbalík na Vídrholci nikdá nebyl.

Rarach mu při loučení naštěstí ukázal směr. Protože byl jako lesní bytost mezi stromy doma, putoval s veselou a hodně svižně.

Na okamžik se ukázalo slunce a on s ním ještě přidal do kroku.

Šlapání podrostem bylo ve stoupání namáhavé. To znamenalo, že se hejkal konečně blíží k cíli.

Když se prodral dalším houštím, najednou…

6

Boromírský Vídrholec byl kopec porostlý jen nízkou klečí a už zhnědlou trávou.

Když vystoupal až na vrchol, všiml si ho jeden z domácích a trochu mu profoukal čupřinu.

„Pfíí, copak tu hledáš, chasníku?“

„Hledám tebe, větříku,“ trochu zmateně se rozhlížel Brmbalík, neb nikoho neviděl.

„Tak větříku? To myslíš vážně, Brmbalíku?“

„Ty mě znáš?“

„Že se ptáš. Nic divného. My tu známe každého svého. No, a ty jsi dokonale náš. Tak co tu děláš, hejkale…?“

„Na vedení hejkalského stavu bych chtěl poslat zprávu.“

„O tom dnešním hejku?“

„Ano, o čem jiném?“

„O jediném?!! Sám sebe zostudíš.“

„Ó jémine… pravdu díš.“

Hejkal se zamyslel. Čirá radost ho ponoukla, aby se rozletěl využít větrné pošty, leč pošťák ho vrátil zpátky na zem.